

Uniwersytet
Wrocławski

Wydział Filologiczny
Instytut Filologii Romańskiej

Informator
o egzaminie licencjackim
i seminariach licencjackich

Filologia francuska

Rok akademicki 2022/2023

SPIS TREŚCI

I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego	4
1. Warunki przystąpienia do egzaminu	4
2. Forma egzaminu	4
3. Wybór zakresu tematycznego	4
4. Skład komisji licencjackiej	4
5. Przebieg egzaminu licencjackiego	4
6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego	4
II. Zasady organizacji seminariów oraz redagowania prac licencjackich	6
1. Sposób i terminy zapisów na seminaria	6
2. Prace licencjackie	6
III. Seminaria proponowane w roku akademickim 2022/2023	7
1. Seminarium przekładoznawcze	7
1.1. Prowadząca	7
1.2. Tematyka seminarium	7
1.3. Problematyka seminarium	7
1.4. Przykładowe tematy prac licencjackich	7
1.5. Podstawowa bibliografia	8
1.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 9)	8
2. Seminarium językoznawcze	9
2.1. Prowadząca	9
2.2. Tematyka seminarium	9
2.3. Problematyka seminarium	9
2.4. Przykładowe tematy prac licencjackich	9
2.5. Podstawowa bibliografia	9
2.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 9)	10
3. Seminarium literaturoznawcze	11
3.1. Prowadząca	11
3.2. Tematyka seminarium	11
3.3. Problematyka seminarium	11
3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich	11
3.5. Podstawowa bibliografia	12
3.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 9)	13

IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2022/2023.....	14
1. Przekładoznawstwo	14
1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle”	14
2. Językoznawstwo	16
2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français”	16
2.2. Zakres: „Modèles de communication”	16
2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique”	17
2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe”	18
3. Literatura francuska	18
3.1. Zakres: „Le roman français au XVII ^e siècle”	18
3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal”	19
4. Historia i kultura Francji	20
4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France”	20
4.2. Zakres: „Les idées-clés et les acteurs principaux des Lumières françaises”	20

I. Zasady organizacji egzaminu licencjackiego

1. Warunki przystąpienia do egzaminu

- a) zaliczenie wszystkich przedmiotów obowiązkowych objętych programem studiów oraz uzyskanie odpowiedniej liczby punktów ECTS;
- b) uzyskanie oceny co najmniej dostatecznej za pracę dyplomową.

2. Forma egzaminu

Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Egzamin składa się z trzech pytań, z których pierwsze dotyczy pracy licencjackiej (dyplomowej) (jej tematyki, założeń badawczych, przyjętej metodologii, wniosków, bibliografii – zob. rozdział III), a kolejne dwa odnoszą się do wybranego przez studenta zakresu tematycznego (zob. rozdział IV).

Rozmowa na temat pracy licencjackiej (pytanie pierwsze) odbywa się w języku, w jakim została napisana praca; odpowiedź na pozostałe dwa pytania – w języku francuskim.

3. Wybór zakresu tematycznego

Studentowi przysługuje prawo wyboru zakresu tematycznego; wybór musi zostać dokonany najpóźniej dwa miesiące przed terminem egzaminu.

Zakresy opisano w niniejszym informatorze licencjackim w rozdziale IV.

4. Skład komisji licencjackiej

Skład komisji podawany jest do wiadomości studentów najpóźniej 6 tygodni przed planowanym egzaminem. Komisję tworzą promotor, recenzent i przewodniczący komisji, a w określonych przypadkach – także egzaminator.

5. Przebieg egzaminu licencjackiego

- a) Student losuje dwa pytania, następnie przygotowuje się do odpowiedzi przez około 15 minut. W czasie przygotowania do odpowiedzi dopuszcza się korzystanie ze słowników jednojęzycznych.
- b) W czasie egzaminu student odpowiada najpierw na pytanie związane z pracą licencjacką (w języku, w którym została napisana praca), następnie na dwa pytania dotyczące uprzednio wybranego przez studenta zakresu tematycznego (w języku specjalności).
- c) Wyniki ogłaszane są w tym samym dniu po przeegzaminowaniu wszystkich studentów zdających egzamin w danej komisji.

6. Kryteria oceny egzaminu licencjackiego

- a) Egzamin licencjacki przeprowadzany jest w formie ustnej. Student winien wykazać się znajomością języka specjalności na poziomie C1 wg *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego* oraz znajomością terminologii z odpowiedniego zakresu tematycznego niezbędnej do odpowiedzi na zadane pytania (w języku specjalności i w języku polskim).
- b) Na egzaminie od studentów filologii francuskiej pierwszego stopnia wymagana jest wiedza dotycząca wybranego zakresu materiału, a także umiejętność prezentacji zagadnienia z danej

tematyki. Student odpowiada na zadane pytania, porządkując i rozwijając poszczególne elementy zagadnienia, podkreślając znaczące treści, a także podając odpowiednie przykłady i kończąc swój wywód stosownym wnioskiem. Wypowiedź powinna być płynna, a w odpowiedzi na pytania i ewentualne zastrzeżenia komisji egzaminacyjnej student powinien wykazać się spontaniczną reakcją językową.

c) Za odpowiedzi na egzaminie można otrzymać maksymalnie 40 punktów. Ocena merytorycznej odpowiedzi na każde z trzech pytań pozwala na uzyskanie maksymalnie 25 punktów (zob. Tabela nr 1), pozostałych 15 punktów służy ocenie całości wypowiedzi ustnej pod kątem sprawności opisanych w Tabeli nr 2.

Tabela nr 1. Kryteria oceny merytorycznej strony wypowiedzi	
Treść: zgodność z pytaniem, stopień wyczerpania tematu, wielostronność ujęcia tematu, przytoczenie odpowiednich przykładów	18 p. (3 x 6 p.)
Struktura wypowiedzi: umiejętność syntetycznego/analitycznego ujęcia, klarowny plan, podsumowanie	3 p.
Oryginalność: bogata, interesująca treść wypowiedzi, niebanalne obserwacje, umiejętność szerszego spojrzenia na omawiany problem	4 p.

Tabela nr 2. Kryteria oceny językowej strony wypowiedzi	
Kompetencja językowa: słownictwo i terminologia, składnia, morfologia, fonetyka, prozodia	0-8 pkt
Kompetencja dyskursywna: odpowiedni rejestr wypowiedzi, spójność	0-4 pkt
Kompetencja interakcyjna: spontaniczna i płynna rozmowa z komisją	0-3 pkt

d) Całościową ocenę z egzaminu wylicza się następująco:

0-19 pkt: 2,0

20-24 pkt: 3,0

25-27 pkt: 3,5

28-30 pkt: 4,0

31-34 pkt: 4,5

35-40 pkt: 5,0

II. Zasady organizacji seminariów oraz redagowania prac licencjackich

1. Sposób i terminy zapisów na seminaria

a) Student dokonuje wyboru seminarium, zapisując się za pośrednictwem systemu USOS. W roku akademickim 2022/2023 zapisy na seminaria licencjackie będą trwały **od poniedziałku 20 czerwca 2022 godz. 8.00 do środy 22 czerwca 2022 r. godz. 15.00.**

b) W przypadku, gdy na seminarium zapisze się więcej osób, niż przewiduje limit, o przyjęciu na seminarium **nie decyduje kolejność zapisu**, lecz oceny końcowe uzyskane z przedmiotów wskazanych w opisie wybranego seminarium w niniejszym informatorze i/lub inne warunki opisane przez prowadzącego (zob. rozdział III). **Dlatego po zarejestrowaniu w systemie USOS student powinien niezwłocznie przesłać kierownikowi seminarium oceny końcowe uzyskane ze wskazanych przedmiotów i/lub spełnić inne warunki wskazane przez prowadzącego w opisie seminarium.** Na tej podstawie ustalona zostanie lista wstępna uczestników seminarium. Listy uczestników wszystkich seminariów zostaną przekazane tutorowi II roku, który zakomunikuje je studentom **do piątku 24 czerwca 2022 r. do godziny 15.00.**

c) Korekta zapisu możliwa jest w ramach wolnych miejsc **w pierwszych dwóch tygodniach** piątego semestru studiów. Na drugich zajęciach w semestrze zimowym ustalona zostaje ostateczna lista uczestników seminarium.

d) O ile student nie uprzedzi prowadzącego o planowanej nieobecności najpóźniej w przeddzień seminarium, nieobecność na pierwszych zajęciach uznawana jest za rezygnację i umożliwia przyjęcie studenta z listy rezerwowej.

2. Prace licencjackie

a) W ramach seminariów licencjackich na specjalności filologia francuska powstawać będą prace licencjackie w formie opisowego lub analitycznego opracowania wybranego zagadnienia lub tekstu (literaturoznawstwo; wiedza o historii i kulturze krajów francuskojęzycznych; językoznawstwo; przekładoznawstwo).

b) Prace licencjackie mogą powstawać w języku polskim lub w języku specjalności w zależności od tematyki i formuły seminarium oraz zaleceń prowadzącego, zgodnie z Uchwałą nr 76/2022 Rady Wydziału Filologicznego UW r. z dn. 24 maja 2022 r.

c) Objętość pracy licencjackiej ma wynosić (wraz z bibliografią) od 55 do 70 tys. znaków (liczonych ze spacjami). Praca napisana w języku polskim zawiera stronę tytułową, słowa klucze i streszczenie w języku polskim, francuskim oraz w angielskim. Praca napisana w języku francuskim zawiera stronę tytułową, słowa klucze i streszczenie w języku polskim oraz w języku francuskim.

d) Studenci przebywający w semestrze 5. poza uczelnią w ramach programu Erasmus+ zaliczają seminarium licencjackie jako różnicę programową w porozumieniu z prowadzącym seminarium. Zaleca się uzgodnienie tematu pracy przed wyjazdem na stypendium.

III. Seminaria proponowane w roku akademickim 2022/2023

1. Seminarium przekładoznawcze

1.1. Prowadząca

prof. dr hab. Elżbieta Skibińska

1.2. Tematyka seminarium

Polska praktyka przekładowa wobec francuskiej specyfiki kulturowej

1.3. Problematyka seminarium

Istotnym w rozwoju myśli przekładoznawczej jest tzw. „zwrot kulturowy”, który dokonał się na przełomie lat 80. i 90. ubiegłego stulecia. Oznacza on spojrzenie na przekład jako jeden ze środków komunikacji międzykulturowej, sytuujący się w określonym kontekście społecznym i historycznym i współtworzący relacje między społecznościami językowo-kulturowymi, spotykającymi się w tym szczególnym akcie komunikacji. Elementem tych relacji jest obraz kultury, do której należy tekst oryginalny, docierający do czytelników przekładanych dzieł, a powstający w wyniku określonych decyzji tłumaczy. Skupienie uwagi na czynnikach kulturowych nie oznacza odejścia od obserwacji zjawisk językowych; są one jednak widziane i interpretowane jako nośnik i zapis kultury danej społeczności. Tak właśnie będą traktowane zjawiska językowe (głównie leksykalne) w pracach powstających w ramach seminarium. Ich celem będzie poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: jak wybory tłumacza dotyczące elementów odsyłających do zjawisk właściwych kulturze oryginału (francuskiej, francuskojęzycznej) przyczyniają się do kształtowania jej obrazu w kulturze przekładu (polskiej).

Realizacja tego celu możliwa jest na dwa sposoby:

- (a) poprzez analizę wybranego tekstu (lub fragmentu) i jego przekładu;
- (b) własny przekład wybranego tekstu (lub fragmentu), opatrzone komentarzem, wykorzystującym wiedzę przekładoznawczą, zdobytą w czasie zajęć i własnych lektur.

Wybrane do badania teksty mogą należeć do różnych gatunków literackich (opowiadanie, powieść; komiks; książka obrazkowa; piosenka; wspomnienia i pamiętniki...) i użytkowych (przewodnik, informator, artykuł prasowy...). Przedmiotem przekładu mogą być także przekazy multimodalne na stronach i platformach internetowych.

1.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Nazwy własne w polskim przekładzie wybranej powieści (Boris Vian, Fred Vargas, Laurent Binet...)

Nazwy własne w polskim i angielskim przekładzie wybranej francuskiej powieści kryminalnej.

Przemieszczanie się w 18-wiecznym Paryżu w polskim przekładzie *L'Énigme des Blancs-Manteaux* Jean-François Parota

Wybrany opis Paryża i Aten w powieści *Le premier mot* Vassilisa Alexakisa: przekład własny

Wybrane informacje ze strony internetowej wybranej instytucji francuskiej : przekład własny

Hasło w Wikipedii dotyczące wybranej ulicy lub dzielnicy Paryża : przekład własny

Hasło w Wikipedii dotyczące wybranego regionu Francji : przekład własny

Wybrane informacje ze strony internetowej wybranego miasta: przekład własny

1.5. Podstawowa bibliografia

ADRADA Rafael C., „Ici et ailleurs dans la traduction littéraire (français-espagnol) : le transfert de l'image culturelle”, dans: Dantille X., Wecksteen-Quinio C. (dir.), *Ici et ailleurs dans la littérature traduite*, Artois Presses Université, Arras 2017.

GUIDÈRE M., *Introduction à la traductologie. Penser la traduction : hier, aujourd'hui*, De Boeck, Bruksela 2008.

RISTERUCCI-ROUDNICKY D., *Introduction à l'analyse des œuvres traduites*, Armand Colin, Paryż 2008.

TORRES M.-H. C., „Parlons du traducteur : rôle et profil”, *Traduire*, 227, 2012, 53-61.

1.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 9)

Jeśli chęć udziału w seminarium wyrazi ponad 9 osób, pierwszeństwo będą mieli uczestnicy zajęć przedmiotu *Przekładoznawstwo* na II roku. Kryterium dodatkowym będzie ocena z ostatniego egzaminu z *Praktycznej nauki języka francuskiego*.

Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie wskazanych informacji na adres: elzbieta.skibinska@uwr.edu.pl.

2. Seminarium językoznawcze

2.1. Prowadząca

dr Agata Rębkowska-Kieseler

2.2. Tematyka seminarium

Konflikt oczami mediów. Językowe mechanizmy kształtowania znaczeń w dyskursie

2.3. Problematyka seminarium

Trudno nie zgodzić się ze stwierdzeniem, że niezwykle istotną rolę w kształtowaniu społecznych znaczeń odgrywają media. Znaczenia społeczne, rozprzestrzeniane na skalę masową, mają wpływ na świadomość i postawy odbiorców, a także przyczyniają się do kształtowania wspólnotowej pamięci. Mechanizmy budowania znaczeń i oddziaływania na medialnego odbiorcę są szczególnie interesujące w przypadku wydarzeń bezprecedensowych, kryzysowych, a jednocześnie semantycznie niestabilizowanych. Do takich należą z całą pewnością wydarzenia o charakterze konfliktów. To media w pierwszej kolejności uczestniczą i pośredniczą w nazywaniu nowej rzeczywistości, kształtując tym samym społeczne znaczenia (i tak np. wojna w Algierii była określana we francuskiej prasie eufemistycznym mianem *événements*, wojnę w Afganistanie nazwano m.in. *opérations militaires*).

Celem prac powstających w ramach seminarium będzie opis wybranych językowych mechanizmów kształtowania znaczeń wydarzeń konfliktowych. Studenci, na podstawie samodzielnie zebranego materiału, spróbują poszukać odpowiedzi na pytanie o zjawiska nominacyjne (nazwą czego jest *crise/guerre*? Jak nazywa się w mediach określony konflikt zbrojny: *guerre, bataille, opération militaire*? Jakie punkty widzenia odzwierciedlają te przeformułowania?); o zjawiska zachodzące na płaszczyźnie wypowiedawczej (kto mówi o konflikcie? Politycy, eksperci, świadkowie wydarzeń?), a także o zjawiska związane z pamięciowym wymiarem dyskursu (jak funkcjonują w dyskursie nazwy własne takie jak *Algérie* czy *Tiananmen*?). Studenci mogą też podjąć próbę utworzenia i opisanie korpusu tematycznego wypowiedzi prasowych poświęconych wybranemu konfliktowi..

2.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

De quoi *guerre* est-il le nom? Construction du sens social dans la presse écrite d'information

Mowa ekspercka o wojnie w Algierii. Na przykładzie dziennika *Le Figaro*

Mowa ekspercka o I wojnie w Zatoce Perskiej. Na przykładzie dziennika *Libération*

De quoi *Srebrenica* est-il le nom? Usages du nom propre dans la presse écrite d'information

Przeformułowania nazwy *Afghanistan* we francuskiej prasie informacyjnej. Na przykładzie dziennika *Le Monde*

2.5. Podstawowa bibliografia

AUTHIER-REVUZ J., „Repères dans le champ du discours rapporté”, *L'Information Grammaticale*, 55, 1992, 38-42.

- KRIEG-PLANQUE A., « *Purification ethnique* ». *Une formule et son histoire*. CNRS Communication, Paris 2003.
- MALDIDIÉ D., „Le discours politique de la guerre d'Algérie: approche synchronique et diachronique”, *Langages*, 23, 1971, 57-86.
- MOIRAND S., *Les discours de la presse quotidienne. Observer, analyser, comprendre*, Presses universitaires de France, Paris 2007.
- PAVEAU M.-A., „Le toponyme, désignateur souple et organisateur mémoriel. L'exemple du nom de bataille” *Mots. Les langages du politique*, vol. 86/1, 2008, 23-35.
- PAVEAU M.-A., „De Gravelotte à Bir Hakeim. Le feuilleté mémoriel des noms de bataille”, *Les Carnets du Cediscor*, 11, 2009, 137-150.
- VENIARD M., „Les désignations du conflit du Golfe dans la presse : un miroir du conflit sur le terrain ?”, w : Cassanas, A. Demange, B. Laurent and A. Lecler, (red.), *Dialogisme et nomination*, Publications de l'université Montpellier 3, Montpellier 2004, 99-111.
- VENIARD M., „La dénomination propre *la guerre d'Afghanistan* en discours: une interaction entre sens et référence” *Les Carnets du Cediscor*, 11, 2009, 61-76.
- VENIARD M., *La nomination des événements dans la presse : essai de sémantique discursive*, Universitaires de Franche-Comté, Besançon 2013.
- VENIARD M., „Du profil lexico-discursif de crise à la construction du sens social d'un événement”, w : w/ : D.Londei, S. Moirand, S. Reboul-Touré et L. Reggiani. *Dire l'événement. Langage, mémoire, société*, Presses Sorbonne Nouvelle, 2013, 221-232.
- VENIARD M. „La presse devant les attentats terroristes : usages journalistiques du mot *guerre* (Paris, 2015)”, *Mots. Les langages du politique*, 116/1, 2018, 91-109.

2.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 9)

O przyjęciu na seminarium decydują ocen końcowe uzyskane w semestrach 1-4 z przedmiotów *PJNF*, *Gramatyka opisowa języka francuskiego* oraz *Językoznawstwo*. Po zapisaniu się na seminarium w systemie USOS proszę o przesłanie listy ocen z tych przedmiotów na adres agata.rebkowska@uwr.edu.pl.

3. Seminarium literaturoznawcze

3.1. Prowadząca

dr hab. Agnieszka Helena Duffy

3.2. Tematyka seminarium

Zagłada w literaturze francuskiej i frankofońskiej

3.3. Problematyka seminarium

Seminarium dotyczy a przedstawień Zagłady Żydów w literaturze francuskiej i frankofońskiej. Przedstawienia te będziemy rozważać w trzech ujęciach: a) w ujęciu historycznym; b) w ujęciu filozoficznym; c) w ujęciu narratystycznym.

a) Ujęcie historyczne. Francuska polityka pamięciowa przeszła szereg faz (np. faza stłuczonego zwierciadła, syndrom Vichy), które poddane zostały analizie przez francuskiego historyka Henry'ego Rousso. Rozwój owej polityki od wyparcia kolaboracji i dokonanej w jej kontekście deportacji 76 tyś Żydów po 'devoir de mémoire' odzwierciedla się w powojennej produkcji literackiej dotyczącej Shoah. O Zagładzie Żydów francuskich mówi się też coraz częściej w powiązaniu z pojęciem pamięci wielokierunkowej (Micheal Rothberg) i palimpsestycznej (Max Silverman) oraz z perspektywą post-humanistyczną (ekokrytyka i „zagłada” zwierząt).

b) Ujęcie filozoficzne. Francuska filozofia post-metafizyczna rozwija się w dialogu w dyskursami otaczającymi Zagładę, w tym z dyskursem literackim. Jako przykłady dzieł filozoficznych, które odnoszą się pośrednio lub bezpośrednio do Zagłady należy wymienić prace Jean-François Lyotarda, Emmanuela Levinasa i Jacquesa Derridy.

c) Ujęcie narratystyczne. Próby przedstawienia Zagłady tradycyjnie wywołują silne emocje, gdyż Zagłada nierozzerwalnie związana jest z aporią reprezentacji: należy ją przedstawiać w celu jej upamiętniania, lecz należy to czynić w sposób etyczny, to znaczy unikając przyjemności jaka płynie z odbioru sztuki. Jakże zatem zabiegi narracyjne są/mogą być praktykowane w literaturze Shoah? Czy granica między tym co dopuszczalne a niedopuszczalne jest mobilna? Jak ewoluowała literatura Zagłady pod względem formalnym od końca wojny do naszych czasów?.

3.4. Przykładowe tematy prac licencjackich

Etyka komiksu o Zagładzie: *La Deuxième Génération* Michela Kichki

Twarz czy ślad Innego? *Dora Bruder* Patricka Modiano

Pamięć palimpsestyczna: *Dora Bruder* Patricka Modiano

Zagłada Żydów, Zagłada Inności: *Le Jour où je n'étais pas là* Héléne Cixous

Sprawca narratorem: *Les Bienveillantes* Jonathan Littella

Krzywdą jako szkodą, której towarzyszy brak środków jej wyrażenia: *Jan Karski* Yannicka Haenela jako przykład „differendu”

Anachronizm w literaturze Zagłady: *Le Non de Klara* Soazig Aaron i *Jan Karski* Yannicka Haenela

Baśń a Zagłada: *Le Rapport de Brodeck* Philippe'a Claudela

„Réservé aux chiens et aux juifs”: Pies w *Le Dernier des Justes* André Schwarz-Barta, *Le Jour où je n'étais pas là* Hélène Cixous i *Le Rapport de Brodeck* Philippe'a Claudela

Przeszłość, która nie przemija: *La Cliente* Pierre'a Assoulina

Między literaturą a historią: *L'Histoire des grands-parents que je n'ai pas eues* Ivana Jablonki

Trauma Zagłady: *Le Non de Klara* Soazig Aaron i *Les Bienveillantes* Jonathan Littella

Macierzyństwo w powieści Zagłady: *Le Non de Klara* Soazig Aaron i *Le Rapport de Brodeck* Philippe'a Claudela

Las jako nie-ludzki świadek Zagłady: *Les Bienveillantes* Jonathan Littella i *Le Rapport de Brodeck* Philippe'a Claudela

Postpamięć w *L'Origine de la violence* Fabrice'a Humberta.

3.5. Podstawowa bibliografia

AARON S., *Le Non de Klara*, Maurice Nadeau, Paris 2002

ASSOULINE P., *La Cliente*, Gallimard, Paris 1998

CARUTH C., *Unclaimed Experience: Trauma, Narrative and History*, Johns Hopkins University Press, Baltimore 1996

CLAUDEL, Ph., *Le Rapport de Brodeck*, Stock, Paris 2007

COQUIO C., *La Littérature en suspens. Écritures de la Shoah: Témoignages et les œuvres*, L'Arachnéen, Paris 2015

DERRIDA J., „L'Animal que donc je suis (À suivre)”, w: *L'Animal autobiographique*, ed. Marie-Louise Mallet, Galilée, Paris 1999, pp. 251–301

DUFFY H., „Philippe Claudel's *Le Rapport de Brodeck* as a Parody of the Fable or the Holocaust Universalized”, *Holocaust Studies*, 24.4, 2018, 503–26

DUFFY H., „The Ethics of Metawitnessing in Yannick Haenel's *Jan Karski*”, *Dapim*, 32.1, 2018, 1–21

DUFFY H., „The Silence of the Mothers: Representation of Holocaust Motherhood in Art Spiegelman's *Maus* and Philippe Claudel's *Brodeck*”, *Journal of Holocaust Research*, 34.2, 2020, 138–54

DE FONTENAY É., *Le Silence des bêtes: la philosophie à l'épreuve de l'humanité*, Fayard, Paris 1998

DE FONTENAY É., *Sans offenser le genre humain: Réflexion sur la cause animale*, Albin Michel, Paris 2008

HAENEL Y., *Jan Karski*, Gallimard, Paris 2009

LEVINAS E., „La Signification et le sens”, *Revue de métaphysique et de morale*, 2, 1964, 126–56

- LEVINAS E., „La Trace de l'autr", *Tijdschrift voor Filosofie*, 3, 1963, 605–23
- LEVINAS E., „Nom d'un chien ou le droit naturel", w: *Difficile liberté: Essais sur le judaïsme*, Albin Michel, Paris 1976, 199–202
- LEVY C., *Écriture de l'identité: Les écrivains juifs après la Shoah*, Presses Universitaires de France, Paris 1998
- LITTELL J., *Les Bienveillantes*, Gallimard, Paris 2006
- LOUWAGIE F., *Témoignages et littérature d'après Auschwitz*, Brill, Amsterdam 2020
- MODIANO P., *Dora Bruder*, Gallimard, Paris 1997
- LYOTARD J.-F., *Le Différend*, Minuit, Paris 1983
- ROTHBERG M., *Multidirectional Memory: Remembering the Holocaust in the Age of Decolonisation*, Stanford University Press, Stanford, CA 2009
- ROTHBERG M., *Traumatic Realism: The Demands of Holocaust Representation*, University of Minnesota Press, Minneapolis 2000
- ROUSSO H., *Le Syndrome de Vichy: de 1944 à nos jours*, Seuil, Paris 1987
- ROUSSO H., i CONAN E., *Vichy: Un passé qui ne passe pas*, Fayard, Paris 1994
- RUSZNIEWSKI-DAHAN M., i BENSOUSSAN G., „La Shoah dans la littérature française", *Revue d'histoire de la Shoah*, 176, 2002
- SCHWARZ-BART A., *Le Dernier des Justes*, Seuil, Paris 1959
- SILVERMAN M., *Palimpsestic Memory: The Holocaust and Colonialism in French and Francophone Fiction and Film*, Berghahn Books, New York 2013).

3.6. Kryteria naboru (w przypadku większej liczby chętnych niż 9)

Szczególne zainteresowanie tematyką Zagłady.

IV. Zakresy tematyczne proponowane w roku akademickim 2022/2023

Zakresy nie są powiązane tematycznie z pracą licencjacką. Student wybiera zakres najpóźniej dwa miesiące przed egzaminem.

1. Przekładoznawstwo

1.1. Zakres: „Traduction comme forme de médiation interculturelle”

1.1.1. Zagadnienia

- a) Spécificité culturelle, source de problèmes de traduction
- b) Stratégies et techniques de traduction des référents culturels
- c) Difficultés et techniques de traduction des noms propres
- d) Manifestations textuelles et paratextuelles de la médiation interculturelle du traducteur
- e) Contexte historique et social de la traduction, normes et pratiques
- f) Phénomène de la retraduction
- g) Compétences du traducteur professionnel nécessaires pour assurer la médiation interculturelle
- h) Stratégies de documentation et outils d'aide à la traduction

1.1.2. Przykładowe pytania:

1. Dans le passage qui suit identifiez les référents culturels et dites en quoi consistent les différentes techniques utilisées par le traducteur. Commentez ses choix.

Oryginał	Przekład
<i>Annabelle: Ah non, non, non, ça, ça a rien de religieux. C'est notre beffroi.</i>	<i>To wieża sztrażnicza.</i>
<i>Annabelle : Mais, faut d'mander à Antoine de vous faire visiter. C'est lui le carillonneur.</i>	<i>Annabelle : Antoine panu pokaże. Jeszt dzwonnikiem.</i>
<i>Philippe: Le quoi ? Carillonneur.</i>	<i>Philippe: Dzwonnikiem?</i>
<i>Annabelle : Tout en haut, regardez, y a plus de 50 cloches qu'on appelle un carillon.</i>	<i>Annabelle : Na górze je 50 dzwonów. To carillion.</i>

[transcription des dialogues du film *Bienvenu chez les Ch'tis*]

2. Dans les passages qui suivent (traductions du même texte), le même référent culturel a été traduit de manières différentes. Commentez les choix des traducteurs.

- (Justin Finch-Fletchley) : My name was down for Eton, you know, I can't tell you how glad I am I came here instead. (s. 73)
- (Justin Finch-Fletchley) : Normalement, je devais aller à Eton, le meilleur collègue d'Angleterre, mais je préfère être ici. (s. 103)

- (Justin Finch-Fletchley) : A jeśli chodzi o mnie, to już byłem zapisany do Eton, ale okropnie się cieszę, że jednak trafiłem tutaj. (s. 102)

[ROWLING J.K., *Harry Potter and the Chamber of Secrets*, London, Bloomsbury, 2002 ; *Harry Potter i komnata tajemnic*, trad. Andrzej Polkowski, Poznań, Media Rodzina, 2000, ; *Harry Potter et la chambre des secrets*, trad. Jean-François Ménard, Paryż, Folio Junior, 2003.]

3. Dites quelles compétences sont nécessaires pour traduire correctement le passage qui suit :

"UMOWA WYDAWNICZA O PRZENIESIENIE PRAW AUTORSKICH

zawarta w Warszawie dnia 18 marca 2015 r. między Wydawnictwem Buba z siedzibą w Warszawie przy ulicy Bubowskiej 27, zwanym dalej Wydawcą, reprezentowanym przez Adama Bubę, a Dorotą Niską zamieszkałą we Wrocławiu przy ulicy Wysokiej 12, zwaną dalej Autorem, o następującej treści:

§ 1. Autor zobowiązuje się dostarczyć wydawcy w terminie do 31 marca 2016 r. utwór będący opracowaniem zbioru dokumentów chińskich w zakresie, układzie tematycznym i graficznym uzgodnionym z Wydawcą (redaktorem naczelnym).

§ 2. Autor oświadcza, że przysługują mu autorskie prawa majątkowe do tego utworu, które niniejszym w całości przenosi na Wydawcę w zakresie utrwalenia utworu, jego zwielokrotnienia techniką drukarską lub elektroniczną oraz wprowadzenia do obrotu na obszarze całego świata.

§ 3. Wszelkie spory mogące wyniknąć z tytułu niniejszej umowy rozstrzygane będą przez sądy miejscowo właściwe dla siedziby Wydawcy."

1.1.3. Bibliografia

GUIDÈRE M., *Introduction à la traductologie : Penser la traduction : hier, aujourd'hui, demain*, Éditions De Boeck, Bruksela 2008.

HEJWOWSKI K., *Kognitywno-komunikacyjna teoria przekładu*, PWN, Warszawa 2004 [w szczególności roz. 5 o nieprzekładalności kulturowej, s. 71-104].

HURTADO ALBIR A., « Compétence en traduction et formation par compétences », *TTR : traduction, terminologie, rédaction*, 21, 1, 2008, s. 17-64 [w szczególności s. 17-30].

LEDERER M., *La traduction aujourd'hui. Le modèle interprétatif*, Hachette, Paryż 1994 [w szczególności s. 122-128].

LIPIŃSKI K., *Vademecum tłumacza*, Wydawnictwo Idea, Kraków 2000.

REISS K., *Problématiques de la traduction*, Economica, Paryż 2009 [w szczególności roz. 2 i 4].

WOJTASIEWICZ O., *Wstęp do teorii tłumaczenia*, TEPIS, Warszawa 1992.

2. Językoznawstwo

2.1. Zakres: „La flexion nominale en ancien français”

2.1.1. Zagadnienia

- a) Les causes de la réduction de la déclinaison latine.
- b) Les caractéristiques générales du système casuel de l'ancien français.
- c) La morphologie des articles et des pronoms personnels en ancien français.
- d) La déclinaison des substantifs, des adjectifs qualificatifs et des adjectifs numéraux cardinaux en ancien français.
- e) Les alternances phonétiques dans la flexion nominale en ancien français.
- f) Les marques du nombre et des cas en ancien français.
- g) Les vestiges de la déclinaison bicasuelle en français moderne.

2.1.2. Przykładowe pytania

- a) Expliquez les raisons de la simplification du système de déclinaison du latin classique;
- b) Expliquez sur des exemples en quoi consiste le phénomène d'alternance radicale dans la flexion des substantifs en ancien français;
- c) Donnez et analysez trois exemples de vestiges de la déclinaison nominale en français d'aujourd'hui.

2.1.3. Bibliografia

BOGACKI K., T. GIEMAK-ZIELIŃSKA, *Introduction à l'histoire de la langue française*, IPRUV, Warszawa 1992, s. 42-68.

REVOL T., *Introduction à l'ancien français*, Armand Colin, Paryż 2005, s. 87-121.

SYPNICKI J., *Histoire interne et externe de la langue française*, UAM, Poznań 1977, s. 68-75.

2.2. Zakres: „Modèles de communication”

2.2.1. Zagadnienia

- a) Modèle du code (Roman Jakobson), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.
- b) Modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni), ses éléments, leur caractérisation et les fonctions du langage.

2.2.2. Przykładowe pytania

- a) Comparez la description du locuteur dans le modèle du code (Jakobson) et le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni).
- b) Expliquez le concept de contraintes de l'univers du discours dans le modèle pragmatique (Kerbrat-Orecchioni)

c) En vous servant du schéma proposé par Roman Jakobson, dites quelle fonction du langage domine dans chacune des phrases ci-dessous et pourquoi. Précisez éventuellement, quelle(s) autre(s) fonction(s) on peut indiquer pour ces phrases :

- Jules César conquiert la Gaule en 52 av. Jésus Christ.
- J'en ai marre !
- S'il te plaît, dessine-moi un mouton !
- Avec votre superlessive nouvelle, finies les taches qui ne partent pas !
- Ohé !
- "Pierre" est un nom propre masculin.

2.2.3. Bibliografia

BAYLON Ch., X. MIGNOT, *La Communication*, Nathan Université, Paryż 1991, s. 75-83.

KERBRAT-ORECCHIONI C., *L'énonciation. De la subjectivité dans le langage*, Armand Colin, Paryż 1980, s. 11-28.

PAVEAU M.-A., G.-E. SARFATI, *Les grandes théories de la linguistique. De la grammaire comparée à la pragmatique*, Paryż, Armand Colin, 2004, s.166-170.

2.3. Zakres: „Nom propre : morphologie, syntaxe, sémantique”

2.3.1. Zagadnienia

- a) Critères traditionnels de définition du nom propre : majuscule, absence de traduction, absence de déterminant, absence de flexion, absence de sens, unicité référentielle.
- b) Définition du nom propre en linguistique.
- c) La morphologie du nom propre.
- d) La construction du nom propre dans le GN.
- e) Le nom propre modifié.
- f) Les fonctions du nom propre.
- g) Le sens du nom propre.
- h) Le nom propre dans les dictionnaires.

2.3.2. Przykładowe pytania

- a) Présentez la définition traditionnelle et la définition linguistique du nom propre.
- b) Analysez les exemples suivantes du nom propre utilisé avec déterminant:
Le Clézio, la Rochelle, la France, la belle Hélène, le vieux Paris, les Chateaubriand d'aujourd'hui, aujourd'hui c'est la fête des Alfreds, j'ai écouté du Bach, Alain Delon est le Clint Eastwood du cinéma, l'institutrice de mon fils est un Napoléon en jupon.
- c) Présentez deux conceptions linguistiques du sens du nom propre.

2.3.3. Bibliografia

LEROY S., *Le Nom propre en français*, Orphys, Paryż 2004, s. 7-24, 25-33, 41-52, 53-63, 67-75, 77-86, 87-95, 104-107, 110-112, 114-115.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL, *Grammaire méthodique du français*, PUF, Paryż 2014, s. 315-319, 335-341.

2.4. Zakres: „Pronom : morphologie, sémantique, syntaxe”

2.4.1. Zagadnienia

- a) Catégorie générale des pronoms
- b) Classement morphosyntaxique des pronoms
- c) Sémantique des pronoms
- d) Fonctions syntaxiques des pronoms

2.4.2. Przykładowe pytania

- a) Décrivez la catégorie des pronoms personnels.
- b) En quoi consiste la référence déictique/anaphorique des pronoms?
- c) Dans les phrases ci-dessous, trouvez les pronoms. Définissez leur nature et fonction :

Il arrive

Je cherche quelqu'un

Je ne lui fais pas confiance

Qui es-tu?

Tu le seras un jour

Je cherche l'adresse de quelqu'un

J'en suis conscient

Par qui a-t-il été prévenu?

Où a été signé le traité de Versailles?

2.4.3. Bibliografia

GARDES-TAMINE J., *La grammaire*, t. 1, Armand Collin, Paryż 1988, s. 124-130.

RIEGEL M., J.-Ch. PELLAT, R. RIOUL,, *Grammaire méthodique du français*, Presses Universitaires de France, Paryż 1994, s. 192-214.

ANTONIADES É., N. BELZILE, H. RICHER, „Pronoms”, *CCDMC Matériel pour les allophones*, http://www.ccdmd.qc.ca/fr/materiel_allophones/?id=55# [dostęp 15 maja 2015].

3. Literatura francuska

3.1. Zakres: „Le roman français au XVIIe siècle”

3.1.1. Zagadnienia

- a) Honoré d'Urfé et le roman pastoral.
- b) L'œuvre de Mme de La Fayette : de la nouvelle historique au roman d'analyse.
- c) Le roman de la première moitié du XVIIe siècle.
- d) Le roman français à l'époque de Louis le Grand.

3.1.2. Przykładowe pytania

- a) Analysez le roman *l'Astrée* en le situant dans le contexte de la tradition pastorale.
- b) Tracez les grandes étapes de l'évolution du roman au XVIIe siècle en France.

- c) Analysez *La Princesse de Clèves* de Mme de La Fayette du point de vue de la structure et du récit.
- d) Présentez les pratiques de lecture à l'époque du Grand Siècle.

3.1.3. Bibliografia

D'URFÉ H., *L'Astrée*, Nouveaux Classiques Larousse.

D'URFÉ H., *L'Astrée, Première Partie, Introduction générale*, Editions Champion, 2011, s. 24-34.

D'URFÉ H., *Astrea*, *Wstęp*, Czytelnik, 1978, s. 5-44.

LA FAYETTE, Mme de, *La Princesse de Clèves*, Nouveaux Classiques Larousse.

GRANDE N., *Le Roman au XVIIe siècle*, Bréal, 2002, www.books.google.fr.

PUZIN C., *Littérature. Textes et documents. XVIIe siècle*, seria H. Mitterand, Nathan, 2002.

PAWŁOWSKA M., *Mimesis a teorie siedemnastowiecznej powieści francuskiej*, Wrocław, WUWr, s. 301-319.

3.2. Zakres: „La légende arthurienne et le Graal”

3.2.1. Zagadnienia

- a) Les sources de la légende arthurienne : entre mythe et histoire.
- b) Le merveilleux dans le cycle arthurien.
- c) Les chevaliers de la Table Ronde et la culture médiévale.
- d) L'amour courtois dans la littérature arthurienne.
- e) Le Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- f) Les interprétations du mythe du Graal.

3.2.2. Przykładowe pytania

- a) Indiquez les sources principales de la légende arthurienne et situez les dans le contexte culturel du Moyen Age.
- b) Présentez le sujet de l'amour courtois dans le cycle arthurien en vous appuyant sur des exemples de votre choix.
- c) Tracez l'évolution du sens du Graal dans le roman médiéval en vers et en prose.
- d) Présentez les différentes pistes d'interprétation du mythe du Graal dans la critique littéraire contemporaine.

3.2.3. Bibliografia

CZERNY Z. (red.), *Arcydziała francuskiego Średniowiecza*, PIW, Warszawa 1968.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Arthur, Lancelot, le Graal : le Grand Roman*, Editions Ouest-France, Rennes 2010, s. 7-64.

FERLAMPIN-ACHER Ch., D. HUE, *Mythes et réalités, histoire du Roi Arthur*, Editions Ouest-France, Rennes 2009.

FRAPPIER J., *Chrétien de Troyes et le mythe du Graal*, SEDES, Paryż 1972, s. 1-40, 163-212.

Le Conte du Graal de Chrétien de Troyes, „L'École des lettres”, 6, red. numeru C. LACHET, Paryż 1996, s. 75-84, 115-128, 143-160.

Strona internetowa wystawy „La légende du roi Arthur”, Bibliothèque Nationale Française, 20.10.2009-24.01.2010, <http://expositions.bnf.fr/arthur/>

TROYES de, Ch., *Romans*, tłum. Ch. Méla dla *Le Conte du Graal*, Classiques modernes, Librairie Générale Française, Paryż 1994, s. 9-42, 938-940, 1029-1048, 1124-1132.

4. Historia i kultura Francji

4.1. Zakres: „La Deuxième Guerre mondiale en France”

4.1.1. Zagadnienia

- a) La France en 1940.
- b) L’Etat français et la Révolution Nationale.
- c) Le maréchal Pétain.
- d) La collaboration.
- e) Le maquis et la résistance.
- f) L’épuration.

4.1.2. Przykładowe pytania

- a) Le maréchal Pétain et le phénomène du maréchalisme.
- b) Charles de Gaulle et la résistance extérieure.
- c) Le débarquement en Normandie et la libération de Paris.
- d) Les mécanismes de l’épuration.

4.1.3. Bibliografia

AGULHON M., A. NOUSCHI, R. SCHOR, *La France de 1940 à nos jours*, Nathan, 1993, s.7-68 [roz. 1 „La France éclatée” i roz. 2 „Le déclin de Vichy et la libération de la France”]

BURRIN Ph., „Vichy”, [w:] P. NORA (red.), *Les lieux de mémoire*, t. 2 (Nation), Quarto Gallimard, 1997, s. 2467-2487.

„La naissance de la France Libre”, wywiad z J.-L. CREMIEUX-BRILHAC, *L’Histoire*, 352, 2010, s. 86-93.

WIEVIORKA O., „Les mécanismes de l’épuration”, *L’Histoire*, 179, 1994, s. 44-51.

4.2. Zakres: „Les idées-clés et les acteurs principaux des Lumières françaises”

4.2.1. Zagadnienia

- a) Les fondements idéologiques et philosophiques des Lumières françaises.
- b) Les causes socio-politiques de la divulgations des idées des Lumières en France.
- c) Les grands personnages des Lumières françaises.
- d) Les principaux courants idéologiques des Lumières françaises.
- e) Le développement des genres romanesques et dramatiques en France au XVIIIe siècle.

4.2.2. Przykładowe pytania

- a) Présentez différentes conceptions du „Bonheur”, selon les philosophes des Lumières.

- b) Caractériser la conception de la „Nature” et du „Droit naturel”.
- c) Question de la religion dans les considérations des philosophes des Lumières.
- d) Présenter la vie et l’œuvre de Voltaire.
- e) Présenter les principales idées socio-politiques de Jean-Jacques Rousseau.
- f) Présenter le rôle du philosophe dans la propagation des idées des Lumières.

4.2.3. Bibliografia

Source primaire:

WYSŁOBOCKI T., *Po co komu oświecenie*, OW Leksem, Pruszków 2017.

Sources secondaires:

COULET H., *Le roman jusqu’à la Révolution*, A. Colin, Paris 1967.

DE VIGUERIE J., *Histoire et dictionnaire du temps des Lumières 1715-1789*, Robert Laffont, Paris 1995.

GAIFFE F., *Le drame en France au XVIIIe siècle*, A. Colin, Paris 1971.

GRENTE G. (red.), *Dictionnaire des lettres françaises. Le XVIIIe siècle*, Fayard, Paris 1995.

HAZARD P., *La crise de la conscience européenne*, Fayard, Paris 1961.

HENRIOT É., *Courrier littéraire : XVIIIe siècle*, Albin Michel, 1961.

MORNET D., *La pensée française au XVIIIe siècle*, A. Colin, Paris 1969.

TADIÉ J.-Y., *La littérature française : dynamique et histoire*, t. 2, Gallimard 2007.